

Programy pro školy o židovském ghettu Terezín

S využitím časopisu Rim-rim-rim

Jméno autora: Samuel Šulc

Jméno vedoucího práce: František Tichý

Datum odevzdání: 18.11.2014

Úvod

Při vybírání tématu mé práce, jsem si uvědomil, jak málo dětí ví co se dělo za druhé světové války v Terezíně. Ve spolupráci s panem ředitelem Přírodní školy Mgr. Františkem Tichým jsem se tedy rozhodl přiblížit dětem toto téma. Většina dětí si totiž myslí, že v Terezíně byly „pece“ a plynové komory a v těch se masově zabíjeli Židé. Tak tomu ale v Terezíně doopravdy nebylo. A to jsem chtěl dětem ukázat v podobě zábavně-naučného programu. Ve své práci jsem chtěl navázat na projekt „Terezínská štafeta“, který se věnoval časopisu „Vedem“ v letech 2010 - 2012. Nepracoval jsem ale s časopisem „Vedem“, ale s časopisem, který byla také vydáván v Terezíně, a to s časopisem „Rim-rim-rim“. Chtěl jsem ho zpopularizovat a propagovat pomocí: Dalšího kola soutěže „Převezměte terezínskou štafetu“, na jehož přípravě se podílím a vytvořením vlastního programu, který se bude zabývat pouze tímto časopisem. Tento program je také hlavním obsahem mé práce. Jsem jsi vědom že tato má práce zachycuje pouze malý zlomek tématu, a proto hodlám v této práci pokračovat i po odevzdání Praktické maturity.

Cíle

Mým hlavním cílem bylo připravit program – workshop pro žáky 2. stupně ZŠ, příp. víceletých gymnázií, který by jim představil život jejich židovských vrstevníků v Protektorátu Čechy a Morava a v Terezínském ghettu a to pomocí terezínského časopisu Rim-rim-rim a dalších dobových materiálů.

Dílčí cíle:

- 1) Vytvořit texty o Terezíně a domově Nešarim a časopise Rim-rim-rim, které by pomohly všem, kdo by chtěli program realizovat seznámit se s problematikou.
- 2) Navrhnout strukturu celého cca tříhodinového programu
- 3) Vytvořit pracovní list, kterým jsem chtěl studentům představit život židů v Protektorátu Čechy a Morava, například protižidovská opatření, jejich život v Terezíně, jak se jedlo, jak se sportovalo, kdo je hlídal, jaké byly nemoci a čím se tamní děti bavily. Přestavit jim stručně začátek II. světové války, historii Terezína a jeho význam v druhé světové válce.
- 4) Vytvořit prezentaci o Terezínu a Dětském domově Nešarim, kde časopis Rim-rim-rim vycházel.
- 5) Vybrat články z časopisu Rim-rim-rim, které by se vázaly ke každodennímu životu v Terezíně.
- 6) Vytvořit závěrečný test, na jehož základě zjistím efektivitu programu.

Metodika

Ze začátku jsem musel sám sebe seznámit s tehdejší dobou, Terezínem a druhou světovou válkou. Život v Terezíně jsem si přiblížil tak že jsem si přečetl všechna čísla časopisu Rim-rim-rim vydávaný, v Terezíně židovskými dětmi. Všechna čísla tohoto časopisu jsem našel na stránkách <http://vedem-terezin.cz/rim-rim-rim/> . Poté jsem musel vytvořit krátký pracovní list na, jehož základě se děti mají dané téma naučit. Ze začátku programu je potřeba dětem jednoduše a výstižně představit tehdejší dobu. Toho se docílí pomocí vystřižené scény ze známého českého seriálu, podle románu Karla Poláčka Bylo nás pět, kde otcové „řežou“ syny za špatné vysvědčení. Pro představení Terezína, domova sedm, kde vznikl časopis Rim-rim-rim, protižidovských opatření a válečnou dobu jsem si vybral formu několika prezentací, z nichž každá představuje jedno téma. Ze všech čísel časopisu Rim-rim-rim jsem také musel vybrat články, které jsem později upotřebil v programu a naposledy jsem se musel domluvit na výrobě placek s logem Rim-rim-rim které poslouží jako odměna.

Výsledky

Terezín

V Terezíně bydlely děti odloučeně od rodičů. Bydlely v dětských domovech, kde se o ně starali židovští vychovatelé. V těchto domovech se děti potají učili, hráli mezi sebou fotbal a také v některých vznikali časopisy, popisující zajímavosti ze světa, zajímavosti z Terezína, negativa Terezína, výsledky fotbalových utkání a příběh na pokračování. Články v časopisech byly velmi dobře zpracované a to jak z literární stránky i ze stránky výtvarné. Mezi neznámější Terezínské časopisy patří: Vedem, Kamarád, Domov a Rim-Rim-Rim. Já jsem se zaměřil speciálně na domov Rim-Rim-Rim. Časopis Rim-Rim-Rim vznikl na domově číslo sedm, neboli na domově Nešarim. Nešarim znamená Hebrejsky Jestřábi. Tito chlapi byli ve věku od dvanácti do čtrnácti a válka je do Terezína nahnala ne pouze z různých míst republiky, ale i z různých sociálních, politických a názorových vrstev. Společně tedy v domově bydleli, psali, sportovali a bydleli věřící i bez vyznání, intelektuálové, cholericí, flegmatici, zkrátka a dobře směsice všech různých lidí. Všechny namačkali do jedné třídy v prvním patře bývalé terezínské školy (v době ghetta označené jako objekt L417).

9.října 1941 bylo na poradě nacistického vedení v Praze rozhodnuto o vytvoření židovského ghetta Terezín z dosud civilního města. Ghetto se mělo zprvu stát především shromažďovacím a tranzitním táborem. Později bylo rozhodnuto i o funkci decimační – měli zde být umísťovány staré osoby židovského původu hlavně z Německé říše, aby v těžkých terezínských podmínkách dožili a reprezentační, resp. propagandistickou – to když s postupujícím neúspěchem válečných operací v letech 1943 a 44 nacistické vedení rozhodlo ukázat světu terezínské ghetto jako vzorové město, které „vůdce Židům daroval“ a umožnit zde návštěvu delegace Mezinárodního Červeného kříže. Budování ghetta začala v listopadu 1941, od konce téhož roku sem pak transporty, především z Brna a Prahy, proudily tisíce židovských obyvatel protektorátu. Až do června 1942 byli všichni deportovaní ubytováni v jednotlivých kasárnách, volný pohyb po městě, vzájemné návštěvy, korespondence a další svobodné projevy byly přísně zakázány. 1. července 1942 byla přeměna města na ghetto dokončena. Původní civilní obyvatelstvo bylo vystěhováno a Židům byl umožněn volný pohyb i mimo ubikace. Nastalo

období tzv. „otevřeného ghetta“, přesněji by se ale mělo říci, že vězením se stalo celé město. Obecně se po tomto datu vnitřní režim poměrně uvolnil, jakkoli platila nadále základní omezení pro Židy v protektorátu – povinnost nosit žlutou hvězdu, zákaz nočního vycházení apod., řada činností, které byly jinde nemyslitelné zde bez větších obav probíhaly – děti si mohly společně hrát, rozvíjela se kultura, sport, byla zde jinde v Říši nebyvalá svoboda projevu ad. Proto řada deportovaných, zvl. dětí a mládeže vzpomíná na život v Terezíně jako pozitivní změnu v kontrastu s dosavadním vyčleněním a šikanou v místě bývalého bydliště. Byl to ale jen klid před bouří v čekárně na smrt. Již od počátku bylo řízení a organizace provozu i života ve městě svěřeno židovské samosprávě, v jejím čele stál tzv. Ältestenrat – židovská rada starších. Její úloha byla velmi těžká. Na jednu stranu byla povinna zajistit fungování města, vč. zásobování, stravování, hygieny a zdravotní služby, bezpečnostních služby a také sestavování seznamů těch, kteří měli odjet transporty dál z Terezína. Na druhé straně byla přímo řízena nacistickým vedením a musela zcela respektovat jejich pokyny. Z hlediska ostrahy byla v Terezíně menší jednotka SS, jejíž komandatura sídlila přímo na náměstí (větší oddíl byl v nedaleké Malé pevnosti a také v blízkých Litoměřicích), hlavní úlohu ale měl cca 150-ti členný oddíl protektorátních, tj. většinou českých četníků, kteří se až na výjimky, zvláště k českým vězňům, chovali slušně. O veřejný pořádek pak pečoval přímo i bezpečnostní oddíl tzv. Ghetowache složený z mladých židovských mužů taktéž v Terezíně vězněných.

Rada starších, aby mohla zajistit fungování obrovského komplexu ghetta (v městě žilo před válkou cca 5000 osob; v době ghetta to bylo až desetkrát tolik!) v náročných podmínkách války, důsledku nemocí a transportů, vytvořila několik oddělení řešících základní okruhy fungování ghetta. Vedle oddělení administrativního (evidence vězňů, doprava), hospodářské (pracovní nasazení, sklady, stravování, praní prádla, hubení parazitického hmyzu), finančního, technického a zdravotního a sociálního, bylo časem vytvořeno i tzv. „pracovní ústředí“ péče o děti a mládež, tzv. Jugendfürsorge. V jeho čele stál Egon Redlich (zvaný, mj. i na stránkách Vedem, Gondi). Jeho blízkým spolupracovníkem byl i tehdy populární organizátor života mládeže v Praze, německý Žid Fredy Hirsch a další. Ti se snažili v rámci svých omezených možností zlepšit životní podmínky a hlavně výchovu dětí a mladých lidí v ghettu.

Domov 7 – Našarim a časopis Rim-rim-rim

9. července roku 1942 byl v Terezíně založen nový dětský domov v budově L47. V domově bylo přibližně čtyřicet 12ti až 16ti letých hochů, kteří sem byly přestěhováni z Hamburských kasáren. I zde byli hoši vedeni k vlastnímu rozvoji a aktivitě, a tak se tu brzo začaly tvořit časopisy. Nejdříve se začaly vydávat „List sedmičky“ a „Nešarim“ (jak se domovu přezdívalo – hebrejsky Jestrábi). Rim –rim- rim ještě sháněl psací stroj, a tak do konkurenčních bojů vstoupil o trochu později. Z toho se jeho tvůrci pokusili vytěžit co nejvíce a spojit do svého časopisu výhody obou již vydávaných, jak sami napsali: „Milí čtenáři! Neberte náš časopis kriticky. Možná, že se vám líbí Nešar nebo List sedmičky lépe, ale uvažte, že oni již mají tři čísla, a tudíž i příspěvky ostatních hochů. Náš časopis si vytkl za úkol sloučiti v sobě vlastnosti obou ostatních listů. Totiž má být jak zábavný tak i poučný. K tomu nám musíte pomoci hlavně Vy Vašimi příspěvky. Doufáme, že nám jich dáte dost a že z nich budeme moci sestavit další čísla. S pozdravem Rim-rim -rim zašlete nám příspěvky Nešarim.“ Všechny časopisy bojovaly o čtenáře a hlavně příspěvatele, rivalita byla patrná hlavně mezi Rim Rimem a Nešarem, jehož tvůrce Pavel Weiner o tom ve svém deníku mluvil jako o zatím nejtěžším období. V časopisech se pak objevovaly reakce na kritiky od ostatních chlapců a příspěvatele často přebíhali od jednoho časopisu k druhému podle toho, jak s kým vycházeli. Nakonec se ale i Pavel Weiner přidal do redakce Rim rimu, a ten se pak stal jediným časopisem na domově.

První číslo časopisu vyšlo roku 1944 a to 25. února. Celkem vyšlo 21 čísel a to včetně speciálních čísel. Tyto speciální čísla se týkala odjezdů transportů. V číslech se chlapci loučili se svými kamarády, kteří byli nuceni nastoupit do vlaků do neznáma. Tyto vlaky směřovali většinou do koncentračních táborů, kde většina chlapců zemřela. Zde si můžete přečíst článek z jednoho speciálního čísla: „Milí kamarádi, kteří odjíždíte. Nemám slova, kterými bych řekl to, co cítím, když odjíždíte, kamarádi, s kterými jsem žil skoro dva roky. Chci Vám říci jen to, že i když dnes odjíždíte, zůstaneme nadále spjati poutem přátelství a že jednou se sejdeme a vy budete něco potřebovat, pak vám vždy ostatní členové

domova „Nešarim“ pomohou, neboť jsme jako jedna rodina. Doufejme, že nás opět Prozřetelnost spojí a že budeme žít opět spolu a volněji.“

Tento text napsal šéfredaktor časopisu Pavel Lion, který také jako většina redaktorů časopisu zahynul v koncentračním táboře. Převážnou část časopisu tvořili rubriky, jako například rubrika o letectví, o přírodě (například o nalezištích zlata v Americe), sportovní rubriky (výsledky fotbalových či jiných terezínských utkání). Tyto rubriky jsou doplněny překrásnými ilustracemi a zastupují odbornou a naučnou část časopisu. Zároveň v časopise vycházel Román na pokračování, jako například boj o Radium, Klub pěti Terciánů, popisující trable pěti kamarádů tvořící klub, kteří se musí potýkat, se zákeřnými Žižkováky. V časopise vyšla také řada povídek a básní ve kterých si chlapci stěžují na špatné podmínky, ale i básně radostné a veselé.

S blížícím se koncem války se ale také blížily transporty dál na východ. S těmi souviselo vydání speciálních čísel. Tato čísla se od ostatních lišila jak citově zabarveným obsahem tak i délkou a zaměřením. Bylo méně lidí a času. Jak se blížily další transporty, velmi stručné krátké odstavce rychle ukončily rozpracované romány na pokračování a do rubrik nepříbyly další články. Vyšlo také jedno speciální číslo se všemi nejvydařenějšími dříve vydanými články a básněmi. Nakonec časopis přestal vycházet úplně. Jeho tvůrci byli deportováni mezi 28. zářím a 28. srpnem do Osvětimi.

Scénář programu

- 1. Rozdělení dětí do skupin**, ve kterých budou posléze pracovat: Jeden z organizátorů bude stát u dveří a bude dětem při příchodu rozdávat barevné papírky. Děti se stejnými barvami půjdou do skupinek. Počet barev a s tím i počet skupinek se bude odvíjet podle počtu studentů. Ideální počet studentů do skupinky je pět, celkový počet 20, maximálně lze program realizovat s 30 dětmi. Čas 5 minut
- 2. Základní představení a popis tehdejší doby.** Ze začátku bude studentům, promítnuta scéna ze seriálu, Bylo nás pět, abych se naladili do tehdejší doby a aby se trochu odreagovali. Poté jim budou rozdány pracovní listy s historickými otázkami. Tento test budou vyplňovat ve skupinkách. Poté co test vyplní, tak jim budou řečeny správné odpovědi a organizátoři co zrovna nebudou potřeba, jej opraví. Čas 45 minut
- 3. Jak se vedlo jejich vrstevníkům.** Během II světové války a o tom jak se vedlo Židům v protektorátu Čechy a Morava. Kam směly a kam nesměly, neboli Protižidovská opatření. Tyto témata jim budou představena pomocí prezentace. Následně jim pustíme RAP Davida Kubce, Dnes je jasno už všem lidem od Petra Ginze. Čas 45 minut
- 4. Stručná historie Terezína.** Kdy byl postaven, k čemu se využíval atd. Následně se dostáváme již k časopisu Rim-rim-rim. Studentům bude představen domov sedm, kde se časopis vydával, kdy vyšlo první číslo a kolik bylo čísel celkem. Obojí bude provedeno pomocí prezentace. Čas 30 minut
- 5. Časová vsuvka.** Pokud zbude čas, bude studentům rozdán text písně „Co se mnou bude“ a budou mít za úkol se jí naučit a následně jí za doprovodu kytary, na kterou bude hrát František

Tichý, budou zpívat. Popřípadě je možnost promítnout film Klub pěti teciánu natočený podle románu na pokračování, z časopisu Rim-rim-rim.

6. **Samostatná práce studentů.** Každá skupinka studentů dostane určité téma vázající se k Terezínu a životu v něm. Témata jsou: Stravování, nemoci transporty, sport, ostražka a kultura. Toto téma skupina zpracuje do podoby posteru. Studenti budou získávat informace prostřednictvím předem vybraných časopisů Rim-rim-rim, které budou mít k dispozici. Dostanou celá čísla a v nich budou posléze hledat články na zadané téma (vybrané články k jednotlivým tématům jsou v příloze této práce). Dále dostanou k dispozici kapitolu Terezínská každodennost z knihy Františka Tichého Princ se žlutou hvězdou, která se také jednotlivým tématům života v Terezíně věnuje. Na posteru by měl být nadpis se zadaným tématem, alespoň jedna přepsaná citace z článku, výstižný obrázek vystihující zadané téma po případě komiks, hesla vystihující téma a jednoduchou báseň na motivy textu. Čas 50 minut

7. **Prezentace posterů ostatním skupinkám.** Studenti představí svůj plakát ostatním žákům, podobou prezentace. Představí své téma, jeho problematiku, přečtou svůj komiks, svou báseň a řeknou své pocity. Každý výstup by měl zabrat maximálně 7 minut. Čas 50 minut

8. **Závěr programu.** Na konci programu budou studentům rozdány dotazníky, na jejich základě následně posoudím, zda si něco zapamatovaly, jak to na ně zapůsobilo a hlavně jestli jsem program vymyslel dobře. Poté poděkujeme za pozornost, vyhlásí se nejlepší skupina a rozdají se placky s logem Rim-rim-rim + propagační materiály naší školy. Čas 35 minut

Seznam pomůcek a materiálu, k realizaci programu

Balíček barevných papírů s šesti barvami po cca sedmi listech

Pastelky+Fixy cca 6 barev do každé skupiny jedno balení

Balicí papír jeden do skupiny rozměr cca A1

Lepidlo na papír jedno do skupiny

Nůžky jedny do skupiny

Nahrávka RAPU Dnes je jasno už všem lidem

Prezentace o Terezínu, protižidovských opatřeních a domovu Nešarim

Pracovní list 30 tá a 40tá léta

Závěrečný testík na pocity a znalosti z programu

Závěry

Co jsem všechno udělal? Vytvořil jsem texty o Terezínu, Domově Nešarim a časopise Rim-rim-rim. Všechny tyto texty jsou úctyhodně dlouhé a gramaticky správné. Dle mého názoru vystihují vše podstatné jak o časopisu, tak i o životu v Terezíně. Nejen že jsem vytvořil tyto texty, ale zároveň jsem udělal i prezentace, které jsem chopen studentům při případné realizaci programu pustit a okomentovat. Tyto texty a prezentace jsou zároveň situované tak aby každý, kdo bude chtít tento program zrealizovat jej zvládne připravit a ozkoušet i bez mé přítomnosti či pomoci. Dále jsem vytvořil podrobný scénář programu, který bude mít nakonec, v ideálním případě cca 3 hodiny. Tento program je také napsaný tak, aby ho zvládl každý zrealizovat, bez jakéhokoliv kontaktu se mnou. Program je sice stručný, ale dle mého názoru výstižný a nenáročný. V scénáři je popsáno co je na program potřeba, jak dlouho budou různé body programu trvat, aby si jej mohl každý opravit podle své časové potřeby. Dále jsou v přílohách prezentace, kopie článků, vědomostní test a závěrečný test, které jsou nezbytné pro správnou a účinnou realizaci programu. Vytvořil jsem tedy dvoje prezentace. Jedna se týká obecně začátku II světové války a druhá se týká samotného Terezína, života v něm a časopisu Rim-rim-rim. Vytvořil jsem pracovní list týkající se druhé světové války a slavných osobností tehdejší doby. A nakonec jsem udělal závěrečný test abych zjistil efektivitu mého programu a jak na děti zapůsobil.

Tento program bych chtěl do budoucna alespoň jednou ověřit, pro své vlastní závěry.

Zdroje

<http://www.vedem-terezin.cz/rim-rim-rim/>

<http://www.petrinz.cz/>

<http://www2.holocaust.cz/cz2/history/jew/czech/terezin/terezin>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Koncentra%C4%8Dn%C3%AD_t%C3%A1bor_Terez%C3%ADn

<http://terezinskastafeta.cz/>

<http://www.vedem-terezin.cz/terezin.html>

Kniha pana ředitele Františka Tichého Princ se žlutou hvězdou.

OLOMOUC A TEREZIN I

P. Gützlinger

Nevím co se vykládalo v jiných městech o Terezínu. Zkratka když se blížil odjezd do Terezína širily se povídky, že zde zahyneme hladem a podobně. Mnoho jsem o tom nemluvil a nevykládal své stanovisko nikomu. Myslil jsem si jen to že do Terezína stejně pojedou a že vše poznám. To se také uskutečnilo. Zčátkem července jsme přijeli do Terezína. Jste po dlouhé cestě vlakem jsem si dělal různé plány jak nás tu jste tehdy ubytují, co učiníme se zavazadly a co budeme dělat celou tu dobu co budeme v Terezíně. Když jsme se zastavili v Terezíně měl jsem takový nepříjemný pocit, jako kdybych se znovu narodil. Místní zavazadla jsme nechali ve vlaku, aniž jsme vedeli zdali se s nimi jste zhlédáme. Nejpotřebnější věci jsme si vzali s sebou. Byl jsem takřka překvapen, když jsem spatřil mladší muže a dokonce i vyspělejší chlapce, kteří měli na ruce pásky s nápisem "Hilfsdienst". Bylo všechno dosti zorganizováno. Pak jsme byli vyzváni k pochodu. Nikdo nemohl vedet kam půjdeme. V dáli jsme spatřili velkou již starší budovu. Byla to pekárna, do které jsme vsli. Sotva jsme se trochu rozhledli, všude viděli jsme skózo rvácky. Samozřejmě jsem se tam sešel také podívat. Byla to pouhá slama, která se měla rozprostít po zemi aby se na ni prespalá. Nebylo mi nijak příjemné, abych se začl rvat o trochu slamy. Ale nedalo se nic dělat; musel jsem si také trochu vzít, bbych neprespal na hole zemi. Každý měl asi půl metru místa. Jste tehdy večera k nám přišli nejlepší přátelé, jenž nám vykládali jak to všechno chodí. Pak jsme ulehli. Bylo umění usnouti. Spali jsme v daním uboru jste k tomu na slame. Stipali nás křozně blechy. Na druhý den jsme dychtive čekali, jaka bude strava. Byly brambor-takřka úplně neloupané, a omacka, jenž nebyla k jídlu

Jako poukaz na
jídlo jsme dostali
zelený listek. Po
třech dnech jsme
se dostali do Ham-
burku, kde jsme po-
znali, že je to zna-
čně lepší. Byli jsme
zarazeni do Jugend-
heimu, kde se mi
ohromně líbilo.
Jídla se od dne ke
dnu zlepšila. Vaso-
vali jsme chléb a
sánua a cukr. Skoro
obden jsme dostávali
tak zv. zvláštní při-
dělky, kterými jsme byli
velmi překvapeni. Kdo
si doma mohl myslet
že v Terezíně budeme
dostávat pečivo.

Jeste první den jsem
si šel, jako nováček prohlédnouti dvůr. Pomalu jsem
si začal zvykat. Hosi na dvore hráli kopanou a jiné
zábavné hry, proto jsem delší dobu přihlížel a ptal
se mne hosi, umím-li hrát. Odpověděl jsem: Trochu!
Hosi mne nechali hrát sebou. Hral jsem dosti dobře
takže jsem brzy nad ostatními vynikal. Byl jsem ra-
dostně dojat. První den mezi hochy a vyborne jsem
se s nimi snažil. Totéž se opakovalo i v L. 417 na do-
mově 19. Nevím jak ostatní reagují na otázku, jak se
jim v Terezíně líbí. Mě lépe než doma. Nikdo si ne-
představoval, že se zde bude moci hrát kopaná a že
zde bude zbudována Basta. Za podmínek takových, jaké
byly v Olomouci, nechtěl bych se v dohledné době
vrátit. Začátek v Terezíně byl veru těžký. Z troj-
pokojového bytu, kuchyně a krásné koupelny je umění
přispůsobiti se pokoji, ve kterém bydlí 36 a k

P. Lion

Milí kamarádi, kteří odjíždíte!

Nemam slova, kterými bych řekl to co cítím, když mi odjíždíte, kamarádi s kterými jsem žil skoro dva roky. Chci vám říci jen to, že i když dnes odjíždíte zůstaneme nadále zpětí poutem kamaradství a za jednou se sejdeme a vy budete něco potřebovat pak vám vždy ostatní členové ve domova "Nesarim" pomohou, neboť jsme jako jedna rodina.

Doufejme, že nás opět prozretelnost spojí a že budeme žít opět spolu ale volněji

Transport do neznama.

Pudlina.

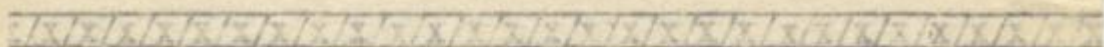
Ve čtvrtek ráno se rozezvucela zpráva, která nahnala mnoho lidem starost do budoucna. Byla to straslivá zpráva znama již vsem obyvatelům dnešního Ghetta. Byl to transport. Již v brzkých hodinách odpoledních byl celi Terezin obrácen vzhuru nohama touto ranou. Zaczali se povídat povýdacky a mezi vzrusem lidem kolovala bouke ze ten či onen je v transporte aniz by to byla pravda. Lide plni zdesení lítali do Magdeburku aby se tam informovali podrobneji. Vedouci vseliakych odeleni zastupovali sve zamestnance v magdeburku aby nestratili pracovni síly, které by se museli pripadne zucastnit transportu. Plnolete majici rodice postizene timto nebezpecim museli podati reklamace aby udrželi sve rodice zde.

Nyní se podivejme na domov. Pani Mautnerova prinese zpravu ze je zarazena v transporte. Nalada nas hochu klesa a kazdy myslí na sebe a na sve na sve kamarady aby se neocitli v transporte. Kolem devate hodiny vecerni se schazeji hosi a nekteri vykladaji sve osudy o transporte. Jsou to Baumel Benes Huppert a Goryla. Mnozi hosi rikaji ze sva stanoviska a velike nadeje jsou na reklamaci. Dovidame se o Frantovych potizich s jeho rodinou. Zkratka a dobre sklesli nadejemi a v horoucich myslenkych se ukladame do svych luzek. Casne z rana prinasi Witrak novinky, které hochy zdepřimovali hochy ale na stesti nebyli vetsinou pravdivi. Podle dosavadnich zprav zustal v transporte Benes a Huppert kterym drzime vsichni palce aby se jim podarilo dostati reklamaci. O Mautnerech a Goryle nevime nic blizsiho a doufame ze i oni zustanou mezi nami. Tem kterym nebude již pomoci budou se museti vydat v jiný nam neznami smer.

Hesari^m, az na Dror a Skid neutrpel take zadne porazky. Ti^m vypadalo poradí takto:

1. Skid s 2 body straty
2. Hesari^m 4 " "
3. Dror 5 " "
4. Hagibor 6 " "
5. Bobri 7 " "

P I N G - P O N G .

Ping-pongove mistrovstvi Terezina vyhral Pavel Lúwy po vitezstvi nad Fleischnerem. V setech 3:0, 21:13, 21:17, 21:17.

V semifinále byly zápasy Lúwy- 1861 3:0 a Fleischner-Roubicek 3:0 / 21 : 9, 21 : 13, 21 : 11/

Mistrovstvi zen Terezina vyhrala Salingrova nad Ginzlovou 3:0 / 21:9, 21:9, 21:4./

Poznámka redakce.: z duvodu technických 14denní rubrika letectví odložena do příštího čísla.

2

SPERICE - RAPID 4 : 1 .

K posádkování zápasu sedmého kola nastoupil Rapid v celobné sestavě, setal byl zraněn a Ast odjel. Místo Asta nastoupil nahradník, od kterého se více nečekávalo než to, co podal. Sperice sestavila zde v kompletní sestavě a v, té také nastoupila. Do první půle byl stav nejasný, neboť nešťastnou vlastní brankou Cervinky se nedal předvídati výsledek zápasu. Po polovici proměnila Sperice sestavu a do čtvrt hodiny se ujala vedení trojbrankového naskoku, tento stav se do konce zápasu nezměnil.

V neděli nebylo v Brázdanech nic na programu. Za to na bašte byl velký program, neboť bylo otevření bašty a zároveň zahájení dalšího mistrovství. Mužstvo Besarim bylo obdivováno cenou za minulé vítězství ligy. Před počátkem utkání se hrálo mužstvo Besarim první mistrovský zápas se Spartou, který skončil 6 : 0 v této sestavě: Hüsel-Misa, Isik-Lion-Pauli, Felix, Brenner. Byli jsme těžce střežováni, protože jsem snad nikdy nehráli před tak velkým publikem. Nepodařilo se nám kritiku hráčů, protože jsme nikoho neposadali, aby nám dělal reportáže. Dle mého názoru jsme podali slušný výkon a lehce jsme zdolali Spartu poměrně vysokým skórem 6 : 0. Branky stříleli: Brenner 3, Isik-Pudlina 2, Felix 1.

Jako první zápas do 8 kola se hrálo Jug.-Eskulap 7 : 5. Jug. nastoupila bez svého brankáře Gaiera, místo něj chytal Ehrlich, který nepodal, ani průměrný výkon. Zápas byl hran na špatném terenu, proto hra měla slabou úroveň. Jug. byla pohyblivější a dovedla s góly obětavý kádř hráčů Eskulapu. U Eskulapu překvapil svým výkonem Popper v brance, který měl několik pěkných zákroků. V záloze pak obránců drinou a obětavou hrou upozornil na sebe Schap. Jug. neměla dobré jedince, ale celek byl dostatečný.

OBŽALŮBA KNIHOVNY.

G. Zweig

Ve volném čase se obyčejně nudím. Je to tím, že nemám co čísti. Třebaže jsem dal do knihovny 2 knížky, nic si tam nemohu vypůjčit, jen když tam s ní zůstanu. Ze začátku jsem si tam mohl půjčovat knihy domů. Pak ale jednoho dne mi tam řekli: „Ty jsi 30 ročník a proto si musíš jít půjčovat knížky do Magdeburku. Tím jsem byl tak otráven, že jsem do Magdeburku šel až po několika dnech. Tam ale mne čekala nová pohroma. Řekli mi, že na seznamu, který jim zaslali z L 216 nejsem a půjčovati si tam budu moci jen když tam přinesu nějaké jiné 2 knihy. Okamžitě jsem šel do L 216 a stěžoval jsem si. Tam mne odkázali na Jehudu Fišera, kterého od té doby sháním a který, když přijdu do knihovny nikdy tam není. Nyní jsem se už úplně vzdal naděje že bych si mohl ještě někdy v L 216 vypůjčovati knihy. Nejlepší Tereziánská knihovna je v Sokolovně. Když jsem si tam chtěl vypůjčit knihu, řekli mi, že se sice dětem do 16 let vůbec nic nepůjčuje, ale kdyby si to otec půjčil na svou legitimaci a zůstal tam se mnou sedět až to přečtu, tak by to šlo. To ovšem není prakticky možné, protože otec nemůže sedět v knihovně třeba 2 hodiny a nic tam nedělat. Z těchto 2 příkladů je nejlépe vidět, jak to chodí v tereziánských knihovnách. Je proto nejlepší, když si půjčujeme sami mezi sebou knihu za knihu. Na toto poznání jsem však bohužel přišel již příliš pozdě, když už jsem knížky dal do knihovny a žádné pořádné knížky už nemám.

Terezín

Historie

- Založena v roce 1780 Josefem II
- Nikdy dobytá
- Během druhé světové války sloužila hlavní pevnost jako židovské ghetto nacistického Německa.
- Malá pevnost sloužila jako vězení gestapa

Prezentace o Terezínu a dětech v něm

Terezínské ghetto

- Založeno 9.října 1941
- Ne koncentrační tábor, ale sběrné místo před odjezdem dále do koncentračních táborů
- Primární cíl: Shromáždit a poslat dál
- Židé si myslely, že Terezín je místo kde budou v klidu žít po svém
- Celkem prošlo 155 000 lidí
- Války se nedožilo 118 000 lidí

Život v Terezíně

- Omezen mnoha zákazy a nařízeními
- Tyto nařízení vymýšleli nacisté a k obyvatelům se dostali přes židovskou samosprávu
- V Terezíně existovala tzv. Židovská samospráva, která se z jisté části starala o chod města.
- Tato samospráva samozřejmě podléhala Nacistům
- Velmi oblíbené byly například zákazy navštěvování

Prezentace o Terezínu a dětech v něm

Děti

- Nejmenší děti bydlely s jedním z rodičů
- Když rodič pracoval byly děti v jeslích
- Starší chlapci od 10 do osmnácti bydlely v dětských domovech
- V domovech jich bylo průměrně 30 v jedné třídě
- Starali se o ně vychovatelé
- Tajně se učili
- Tajně se navštěvovali
- Tajně psali časopisy

Prezentace o Terezínu a dětech v něm

Domov sedm

- Založen 9. července 1942
- Založen v budově s tehdejším označením L47
- Celkem 40 chlapců
- 12 a 16 letí chlapci
- Nešarim (Jestřábi)
- Vychovatel František Majer
- Vydávaly časopis Rim-rim-rim

Rim-rim-rim

- První číslo 25. února 1944
- Celkem vyšlo 21 čísel
- 6 speciálních čísel
- Sportovní rubriky
- Příběhy na pokračování
- Věda a technika
- Problémy Terezína atd.
- Články na vysoké úrovni

Prezentace o Terezínu a dětech v něm

Prezentace o druhé světové válce

II SVĚTOVÁ VÁLKA

- V Německu se dostává k úplné moci Adolf Hitler s NSDAP (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei – Národně socialistická německá dělnická strana)
- 15. září 1935 jsou vydány Norimberské zákony.
- 13.března 1938 obsazení Rakouska německou armádou
- 29. září 1938 podepsána Mnichovská dohoda (Velká Británie, Francie, Německo a Itálie)

Prezentace o druhé světové válce

- **14. března 1939** - vyhlášen samostatný Slovenský stát
- **14.-15. března 1939** - české země obsazeny německou armádou
- **16. března 1939** - vyhlášen Protektorát Čechy a Morava
- **1. září 1939** – začátek 2. světové války (napadení polska)

PROTIŽIDOVSKÁ OPATŘENÍ

Protižidovská opatření

Protižidovská opatření

Protižidovská opatření

Protižidovská opatření

Pracovní list

Kdy začala II světová válka?

- a) 1. září 1939
- b) 12. září 1939
- c) 31. srpna 1939

Které věci před druhou světovou válkou nebyly?

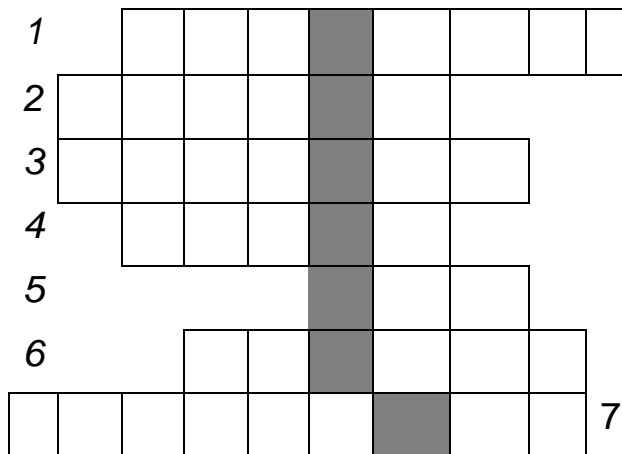

Spojte jména a příjmení slavných osobností 30. a 40. Let

Edvard
Adolf
Reinhard
Emil
Winston
Jozef
Franklin Delano
Josif Vissarionovič

Heinrich
Gabčík
Roosevelt
Beneš
Hitler
Stalin
Hácha
Churchill

Vyplňte křížovku

1. Evropská země, která porazila německé letectvo
2. Vůdce a německý kancléř
3. Zastupující říšský protektor v protektorátu Čechy a Morava
4. Druhý Český prezident
5. Německá osa .....
6. Město kde bylo rozhodnuto o odevzdání Sudet
7. Nový nacismus

Vypište co nejvíc zemí bojujících v II světové válce za:

Spojenci

Osa

Závěrečný test

1. Kdy začala II světová válka?
2. Jak se jmenoval zastupující říšský protektor v protektorátu Čechy a Morava?
3. Napište alespoň dvě protižidovská opatření
4. Kdy byl založen Terezín?
5. Kolik čísel časopisu Rim-rim-rim bylo celkem vydáno?
6. Co by vám nejvíce chybělo v Terezíně?
7. Jak na vás zapůsobil příběh dětí z Terezína?
8. Zhodnoťte program. Hodnoťte jako ve škole. 1 nejlepší a 5 nejhorší